

**„Szkoła nie jest przystankiem.
Jest drogą, która otwiera się na coraz to nowe horyzonty.”**
Celestyn Freinet

**Koncepcja funkcjonowania i rozwoju
Zespołu Szkół z Dodatkową Nauką Języka Białoruskiego
im. Jarosława Kostyczewicza
w Bielsku Podlaskim
na lata 2015 - 2020
(FRAGMENTY)**

Wstęp

Koncepcja funkcjonowania i rozwoju Zespołu Szkół z DNJB w Bielsku Podlaskim opracowana została na podstawie oświatowych aktów prawnych, w szczególności:

- Ustawy z 7.09.1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2004 r. nr 256 poz. 2572 ze zm.),
- Ustawy z 26.01.1982 r. - Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2014 r. poz.191 ze zm.)
- Statutu Zespołu Szkół z DNJB w Bielsku Podlaskim oraz innych dokumentów regulujących pracę placówki.

W koncepcji uwzględniono następujące uwarunkowania:

- podstawowe założenia polityki oświatowej państwa, w tym strategię rozwoju oświaty mniejszości białoruskiej w Polsce,
- strategię rozwoju gminy,
- sytuację demograficzną, kadrową i lokalową,
- szanse i zagrożenia wpływające z otoczenia szkoły, oczekiwania i potrzeby społeczności lokalnej,
- oczekiwania i potrzeby społeczności szkolnej,
- możliwości i potencjał kadry zarządzającej.

I. Diagnoza aktualnego stanu ZS z DNJB

1. Charakterystyka ZS z DNJB w Bielsku Podlaskim.

Zespół Szkół z DNJB powstał w 1999 roku. W jego skład wchodzi Szkoła Podstawowa nr 3 i Gimnazjum nr 3. Obie szkoły mieszczą się w jednym kompleksie budynków z największą w mieście salą gimnastyczną. Jest to szkoła bezobwodowa. Uczęszczają do niej dzieci z Bielska Podlaskiego i okolic na podstawie dobrowolnych deklaracji ustawowego przedstawiciela dziecka, wyrażającego chęć dodatkowej nauki języka białoruskiego. W szkole podstawowej uczy się 467 uczniów w 19 oddziałach, a w gimnazjum 229 uczniów w 9 oddziałach. Obecnie funkcjonują 2 oddziały integracyjne. Budynek jest dostosowany dla dzieci niepełnosprawnych. W 2005 roku szkoła otrzymała imię Jarosława Kostycewicza. W 2011 roku obu szkołom Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu przyznało tytuł „Szkoły Odkrywców Talentów”.

2. Charakterystyka miasta, na terenie którego położona jest szkoła.

Miasto Bielsk Podlaski położone jest w Polsce północno-wschodniej, w południowej części woj. podlaskiego. Administracyjnie miasto Bielsk Podlaski należy do powiatu bielskiego

i zlokalizowane jest w jego środkowej części. Główna część miasta usytuowana jest wzdłuż dwóch dróg krajowych nr 19: Kuźnica - Sokółka - Białystok - Zabłudów - Bielsk Podlaski - Siemiatycze - Międzyrzec Podlaski oraz nr 66: granica państwa - Kleszczele - Bielsk Podlaski - Brańsk - Wysokie Mazowieckie. Miasto Bielsk Podlaski zamieszkuje 26 493 osoby. Na przestrzeni lat 2006 - 2010 obserwuje się lekki spadek liczby ludności w mieście. Gęstość zaludnienia na analizowanym terenie wynosi 984,9 osób/km². Liczba kobiet (13791) przewyższa liczbę mężczyzn (12702). Z danych GUS wynika, że na 100 mężczyzn przypada 108 kobiet. W latach poprzednich wskaźnik ten kształtował się tak samo. Przyrost naturalny w 2011 roku w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosi 0,8 i waha się na przestrzeni lat, jednakże nie spadł poniżej zera, a wręcz przeciwnie, rośnie w miarę upływu lat. Bielsk Podlaski zamieszkują Polacy, Białorusini i Ukraińcy tworząc bogatą mozaikę wyznaniową i kulturową. Od lat funkcjonują tutaj narodowe zespoły pieśni i tańca, takie jak: Chór Polskiej Pieśni Narodowej, ukraiński „Ranok”, czy białoruska „Małanka”. W mieście znajduje się jedyne w Polsce Policealne Studium Ikonograficzne. W mieście funkcjonują firmy, które słyną ze swojej działalności nie tylko na terenie kraju, ale także poza jego granicami. Do największych przedsiębiorstw należą: Unibep, Unihous, Nordhus, Bison-Bial, Hoop, Suempol, Bielmlek. Tak więc w Bielsku Podlaskim rozwija się branża budowlana, mleczarska, rolno-spożywcza, metalowa i inne.

Należy nadmienić, że w 2012 roku współczynnik skolaryzacji brutto szkół na terenie Bielska Podlaskiego, zarówno dla szkół podstawowych jak i gimnazjów, przyjął wartość powyżej 100%, natomiast na terenie powiatu bielskiego i województwa podlaskiego wskaźniki te nie przekraczały 96%.

4. Działania promocyjne szkoły.

Formy działań promocyjnych:

1. **strona WWW szkoły** – prowadzenie, rozbudowywanie i aktualizowanie strony internetowej,
2. **profil szkoły na FACEBOOKU** – publikacja zdjęć i relacji z różnych wydarzeń szkolnych, imprez, uroczystości; komentarze, dyskusje,
3. **gabloty na korytarzach szkolnych** – zamieszczanie informacji o osiągnięciach naszych uczniów (laureaci i finaliści wojewódzkich konkursów przedmiotowych, osiągnięcia sportowe),
4. **kroniki szkoły, artystyczne, sportowe** – systematyczne prowadzenie kronik bogatych w materiały fotograficzne i zapisy video,
5. **współpraca z mediami** (TV Białystok, Radio Białystok, prasa) – bieżący przekaz informacji o osiągnięciach edukacyjnych, sportowych i artystycznych naszych uczniów oraz ważnych wydarzeniach z życia szkoły,
6. **współpraca z innymi instytucjami:**

- inne szkoły – różnego szczebla, dotycząca np. podejmowania akcji charytatywnych, czy organizacji wspólnych imprez kulturalnych, sportowych i innych,
 - instytucje samorządowe i nadzoru pedagogicznego – informacje o pracy szkoły, uczestnictwo w wydarzeniach szkolnych,
 - placówki kulturalne – Bielski Dom Kultury, Centrum Kulturalne Białorusi, biblioteki, fundacje, stowarzyszenia, kościoły itp. (współpraca dotycząca projektów edukacyjnych, badawczych, kulturalnych, konkursów: plastycznych, literackich oraz spotkań z ciekawymi ludźmi,
 - instytucje wspomagające – Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna, policja, straż pożarna, Nadleśnictwo Bielsk,
 - organizacje sportowe – kluby, stowarzyszenia sportowe (udział w imprezach sportowych, spotkania ze znanymi sportowcami, zespołami, trenerami),
7. **system graficznej identyfikacji szkoły** – kojarzenie szkoły z określoną formą graficzną:
 - logo szkoły,
 - papier firmowy z logo szkoły, z odpowiednim nagłówkiem, koperty, wizytówki,
 - przedmioty, na których umieszcza się logo i nazwę szkoły: plakietki, koszulki, długopisy, breloczki itp. – stoisko z wymienionymi artykułami w przyszłości mogłoby być dostępne w czasie różnych imprez szkolnych,
 8. **organizowanie imprez dla środowiska lokalnego** – Dzień Rodziny, Festyn Mikołajkowy itp.,
 9. **prezentacja oferty szkoły** – plakaty rozwieszane w przedszkolach, dzień otwarty dla przyszłych pierwszoklasistów i ich rodziców, folder szkoły corocznie aktualizowany,
 10. **wizerunek zewnętrzny szkoły** – wygląd zewnętrzny budynku, zadbane otoczenie szkoły, czystość korytarzy, łazienek, wystrój sal lekcyjnych, sekretariat, pokój nauczycielski; dbałość o nowoczesny wizerunek szkoły – wyposażenie pracowni przedmiotowych w nowoczesny sprzęt komputerowy i pomoce dydaktyczne,
 11. **prezentacja dorobku szkoły** (artystycznego, naukowego, sportowego) – udział w uroczystościach rozpoczęcia i zakończenia roku szkolnego; ślubowania klas pierwszych SP i Gimnazjum, Święcie Kultury Młodzieży Szkolnej w ramach Dni Bielska Podlaskiego, imprezach środowiskowych,
 12. **udział w konkursach** plastycznych, recytatorskich, przedmiotowych zarówno lokalnych jak i ogólnopolskich; organizowanie konkursów we współpracy z Nadleśnictwem Bielsk, Urzędem Miasta, Osiedlowym Domem Kultury.

Wnioski:

- zacieśnić więzi z lokalnymi mediami.

6. Efekty kształcenia.

- wyniki klasyfikacji - średnia ocen**

	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Szkoła podstawowa	4,53	4,49	4,58	4,53	4,56
Gimnazjum	3,92	4,06	4,11	4,12	4,08

- wyniki sprawdzianów i egzaminów gimnazjalnych**

j. polski	GIM nr 3	miasto BP	gmina	powiat	woj. podl.	kraj
2010	60,0%	58,0%	54,0%	---	59,0%	61,0%
2011	52,0%	47,0%	44,0%	---	50,0%	51,0%
2012	68,0%	59,8%	60,4%	60,1%	64,4%	65,0%
2013	63,4%	59,1%	55,8%	56,8%	61,3%	62,0%
2014	75,6%	67,3%	60,9%	63,9%	66,6%	68,0%

matematyka	GIM nr 3	miasto BP	gmina	powiat	woj. podl.	kraj
2010	54,0%	49,0%	43,0%	---	49,0%	48,0%
2011	52,0%	46,0%	52,0%	---	48,0%	47,0%
2012	52,9%	45,6%	49,0%	45,1%	49,1%	47,0%
2013	51,4%	46,6%	56,4%	46,9%	49,0%	48,0%
2014	60,1%	43,1%	40,8%	44,7%	48,3%	47,0%

przyrod.	GIM nr 3	miasto BP	gmina	powiat	woj. podl.	kraj
2010	54,0%	49,0%	43,0%	---	49,0%	48,0%
2011	52,0%	46,0%	52,0%	---	48,0%	47,0%
2012	45,3%	46,8%	51,4%	47,1%	50,9%	50,0%
2013	59,8%	59,3%	61,0%	57,4%	59,8%	59,0%
2014	62,7%	54,3%	50,4%	50,4%	52,6%	52,0%

historia WOS	GIM nr 3	miasto BP	gmina	powiat	woj. podl.	kraj
2010	60,0%	58,0%	54,0%	---	59,0%	61,0%
2011	52,0%	47,0%	44,0%	---	50,0%	51,0%
2012	62,9%	59,7%	58,8%	57,6%	61,2%	61,0%
2013	59,4%	58,9%	55,9%	56,1%	58,6%	58,0%
2014	63,9%	61,1%	53,7%	57,3%	59,4%	59,0%

języki obce	GIM nr 3	miasto BP	gmina	powiat	woj. podl.	kraj
2010	73,0%	66,0%	63,0%	---	65,0%	57,0%

2011	74,0%	68,0%	64,0%	---	62,5%	55,5%
2012	70,5%	62,9%	56,7%	---	57,2%	53,0%
2013	69,7%	65,1%	44,4%	60,9%	58,5%	63,5%
2014	80,9%	70,5%	63,2%	57,8%	60,5%	57,0%

język angielski	GIM nr 3	miasto BP	gmina	powiat	woj. podl.	kraj
2010	78,0%	64,0%	57,0%	---	60,0%	60,0%
2011	71,0%	59,0%	62,0%	---	57,0%	57,0%
2012 podstawa rozszerzenie	77,8%	64,5%	63,9%	---	63,9%	63,0%
	64,3%	46,0%	30,8%	---	43,3%	46,0%
2013 podstawa rozszerzenie	74,1%	67,5%	7,0%	62,3%	64,7%	63,0%
	56,7%	48,8%	47,8%	43,0%	45,9%	---
2014 podstawa rozszerzenie	89,4%	76,5%	76,0%	69,1%	68,5%	67,0%
	75,5%	57,5%	45,3%	46,5%	53,5%	46,0%

język rosyjski	GIM nr 3	miasto BP	gmina	powiat	woj. podl.	kraj
2010	68,0%	68,0%	69,0%	---	70,0%	54,0%
2011	77,0%	77,0%	66,0%	---	68,0%	54,0%
2012 podstawa rozszerzenie	82,9%	84,5%	88,0%	---	73,3%	65,0%
	56,9%	56,6%	44,2%	---	48,3%	38,0%
2013 podstawa rozszerzenie	85,0%	81,5%	78,5%	77,8%	71,1%	64,0%
	62,8%	62,7%	---	60,3%	52,4%	---
2014 podstawa rozszerzenie	86,2%	74,6%	68,3%	46,1%	53,5%	54,0%
	72,5%	73,3%	---	69,3%	66,4%	61,0%

• **wyniki sprawdzianów szkoły podstawowej**

	SP nr 3	miasto BP	gmina	powiat	woj. podl.	kraj
2010	64%	63%	53%	---	62%	61%
2011	72%	67%	60%	---	64%	63%
2012	66%	60%	53%	---	58%	57%
2013	68%	61%	52%	---	60%	60%
2014	63%	66%	57%	62%	65%	65%

- wyniki konkursów przedmiotowych**

Szkoła Podstawowa nr3

Rok szkolny	Liczba laureatów i finalistów	J. polski	J. białoruski	J. angielski	J. rosyjski	Historia	Matematyka	Przyroda	Informatyka	Razem
2010/11	laureaci	4	5	1	4	3	3	2	1	23
	finaliści	1	-	-	-	-	-	-	-	1
2011/12	laureaci	5	11	1	1	3	1	1	-	23
	finaliści	-	1	1	2	-	2	1	-	7
2012/13	laureaci	1	17	-	3	-	1	-	-	22
	finaliści	1	-	2	-	-	1	-	-	4
2013/14	laureaci	2	5	1	1	2	4	3	-	17
	finaliści	2	1	-	1	-	1	-	-	5
Razem	laureaci	12	38	3	9	8	9	6	1	85
	finaliści	4	2	3	3	-	4	1	-	17

Gimnazjum nr3

Rok szkolny	Liczba laureatów i finalistów	J. polski	J. białoruski	J. angielski	J. rosyjski	Historia	Fizyka	Matematyka	Geografia	Biologia	Chemia	Informatyka	Razem
2010/11	laureaci	-	7	1	4	1	-	-	-	1	1	-	15
	finaliści	-	1	1	1	1	-	-	-	-	2	-	6
2011/12	laureaci	1	15	-	4	3	-	3	-	4	2	-	32
	finaliści	1	-	-	1	-	-	1	-	3	1	-	7
2012/13	laureaci	2	14	1	7	1	2	2	2	4	2	1	38
	finaliści	2	-	1	2	-	-	-	-	-	3	-	8
2013/14	laureaci	3	5	1	4	1	2	4	2	2	3	1	28
	finaliści	-	1	-	1	1	2	-	-	1	-	-	6
Razem	laureaci	6	41	3	19	6	4	9	4	11	8	2	113
	finaliści	3	2	2	5	2	2	1	-	4	6	-	27

- wyniki konkursów artystycznych**

Zespoły taneczne Świtanak (gimnazjum) i Świtanaczak (szkoła podstawowa)

- 2010 r. - Nagroda w VIII Wojewódzkich Prezentacjach Dziecięcych i Młodzieżowych Zespołów Pieśni i Tańca

Zespół wokalny - Kaprys (gimnazjum)

- 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 - I miejsce w centralnych eliminacjach konkursu Piosenka Białoruska w kategorii zespołu i solistki,
- 2012 - wyróżnienie w VII Międzynarodowym Festiwalu Piosenki „Podlaska Nuta”,

- 2012- I miejsce w Międzynarodowym Festiwalu Piosenki na V Światowym Karnawale Młodzieży we Włoszech.

Zespół wokalny Wiasiołka:

- 2011 - II miejsce w centralnych eliminacjach konkursu Piosenka Białoruska,
- 2012, 2013 - III miejsce w centralnych eliminacjach konkursu Piosenka Białoruska,
- 2014 - wyróżnienie w centralnych eliminacjach konkursu Piosenka Białoruska.

Zespół Żeuzyki - to dziecięca grupa folkloru tradycyjnego, która uczestniczy w różnych przeglądach artystycznych, projektach, festiwalach.

W klasach I-III szkoły podstawowej uczniowie uczestniczą w wielu konkursach plastycznych, recytatorskich zajmując wysokie miejsca na szczeblu miasta, powiatu i województwa.

- **osiągnięcia sportowe**

Liczba miejsc od pierwszego do trzeciego w zawodach sportowych na szczeblu wojewódzkim – indywidualnie.

Rok szkolny	SP		Gimnazjum	
	lekkoatletyka	pływanie	lekkoatletyka	pływanie
2009/10	9	-	1	1
2010/11	7	-	4	3
2011/12	4	-	1	-
2012/13	10	-	3	2
2013/14	17	3	2	1

Na szczeblu krajowym 3 miejsca w lekkoatletyce w r. szk. 2013/14.

Liczba miejsc od pierwszego do trzeciego w zawodach sportowych na szczeblu wojewódzkim – drużynowo.

Rok szkolny	SP	Gimnazjum
2009/10	1	3
2010/11	3	-
2011/12	1	1
2012/13	1	-
2013/14	2	5

- **testy diagnostyczne**

W szkole przeprowadzane są testy diagnostyczne: w klasie III szkoły podstawowej testy OBUT, w klasach IV i I gimnazjum testy z języka polskiego, matematyki i j. angielskiego.

Do Ogólnopolskiego Badania Umiejętności Trzecioklasistów (OBUT) szkoła przystępuje od 2008 roku. Osiągane przez uczniów klas III wyniki z zakresu edukacji polonistycznej i matematycznej są wyższe od średniej krajowej, co wskazuje na wysoki poziom wiedzy

i umiejętności osiągany w tej grupie wiekowej. Wyniki testów są analizowane i wykorzystywane do dalszej pracy.

Wnioski:

- utrzymać lub podwyższyć wyniki kształcenia,
- wprowadzać elementy oceniania kształtującego,
- przeszkolić nauczycieli w zakresie oceniania kształtującego.

6. Opieka i wychowanie.

• *działalność Samorządu Uczniowskiego*

Samorząd Uczniowski jako organ szkoły realizuje swoje zadania statutowe. W największym stopniu angażuje się na rzecz działalności kulturalnej, charytatywnej i promocji szkoły w środowisku lokalnym, tj:

- opiniuje program wychowawczy szkoły, wybiera nauczyciela pełniącego obowiązki opiekuna S.U.,
- przedstawia Dyrekcji i Radzie Pedagogicznej wnioski i opinie dotyczące spraw szkoły, w szczególności dotyczące realizacji podstawowych praw ucznia,
- organizuje imprezy cykliczne w szkole (ślubowania klas I szkole podstawowej i gimnazjum, Dzień Edukacji Narodowej, andrzejki, otrzęsiny, choinkę szkolną, Dzień Wiosny, walentynki i inne),
- organizuje i włącza się w akcje charytatywne („I Ty zostań Świętym Mikołajem”, Szlachetna paczka, Góra grosza, WOŚP, Pola Nadziei i inne),
- współpracuje w ramach akcji charytatywnych z Zakładem Opiekuńczo-Leczniczym w Bacikach, Środowiskowym Domem Samopomocy w Bielsku Podlaskim,
- przygotowuje rokrocznie prezentację artystyczną szkoły w ramach Dni Bielska i aktywnie działa podczas Miejskiego Festynu Mikołajkowego.

• *współpraca z instytucjami lokalnymi*

Dobrze układa się współpraca z instytucjami lokalnymi, tj. Komendą Powiatową Straży Pożarnej, Komendą Powiatową Policji, BDK, ODK, Muzeum w Bielsku Podlaskim, Muzeum Małej Ojczyzny w Studziwodach, MOSiR-em, Sądem Rejonowym w Bielsku Podlaskim, Poradnią Pedagogiczno-Psychologiczną, parafiami prawosławnymi i katolickimi, BTSK, ELEOS-em, PCPR-em, Nadleśnictwem Bielsk Podlaski.

Wspierają one szkołę w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, angażują dzieci i młodzież w działalność charytatywną, działalność na rzecz środowiska lokalnego, kształtują wrażliwość estetyczną.

II. Kierunki i sposoby rozwoju placówki

1. Wnioski z raportu ewaluacji.

W czerwcu 2015 roku zespół na posiedzeniu Rady Pedagogicznej odczytał „Raport z ewaluacji pracy nad koncepcją szkoły”, który został przyjęty i zatwierdzony. Na podstawie sporządzonego Raportu opracowana została „Koncepcja pracy szkoły”.

Wnioski:

- kontynuować pracę dydaktyczną i wychowawczą na dotychczasowym poziomie, ponieważ przynosi ona właściwe rezultaty,
- wzbogacić i unowocześnić bazę dydaktyczną szkoły,
- w czasie lekcji częściej korzystać z nowoczesnych technologii i aktywnych metod nauczania,
- zwiększyć zaangażowanie rodziców w życie szkoły.

2. Strategia rozwoju mniejszości białoruskiej w Polsce.

Strategia rozwoju oświaty białoruskiej w Polsce z 11 lutego 2014 roku to dokument, który jest odpowiedzią na problemy związane z zachodzącymi procesami demograficznymi i postępującą asymilacją mniejszości białoruskiej. Zawiera analizę sytuacji oświaty mniejszości białoruskiej w Polsce oraz propozycje rozwiązań umożliwiających wzmocnienie poczucia tożsamości narodowej uczniów należących do tej mniejszości, tj.:

- zapewnienie ciągłości edukacyjnej w zakresie podtrzymania tożsamości językowej i kulturowej od przedszkola do szkoły wyższej.
- utworzenie etnofilologii białoruskiej.
- wydawanie białoruskiego pisma oświatowego.
- zapewnienie doradztwa metodycznego dla nauczycieli języka białoruskiego, kultury i historii białoruskiej oraz geografii Białorusi.
- poprawa systemu finansowania nauczania języka białoruskiego w przedszkolach.
- promowanie nauczania w języku białoruskim.
- opracowanie podręczników do nauczania języka białoruskiego, historii i kultury oraz geografii Białorusi.

Zapisy strategii będą regularnie monitorowane.

Strategia została opracowana wspólnie przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej i organizacje mniejszości białoruskiej w Polsce, przy udziale Podlaskiego Kuratora Oświaty, dyrektorów i nauczycieli mniejszości białoruskiej oraz samorządów.

3. Misja szkoły.

- We wszystkich działaniach kieruje się wyznawanymi wartościami oraz poszanowaniem praw i godności człowieka, zgodnie z Konwencją o Prawach Dziecka oraz Konwencją o Ochronie Praw Człowiek i Podstawowych Wolności.
- Wychowuje się uczniów w duchu uniwersalnych wartości moralnych, tolerancji, humanistycznych wartości, patriotyzmu, solidarności, demokracji, wolności i sprawiedliwości społecznej.
- Kulturuje się tradycje oraz ceremoniał szkolny, a wszystkie działania pedagogiczne i opiekuńczo - wychowawcze orientujemy na dobro podopiecznych (tworząc warunki intelektualnego, emocjonalnego, społecznego, estetycznego i fizycznego rozwoju uczniów), a także ich dalszy los.
- Przygotowuje się młodzież do świadomego i racjonalnego funkcjonowania w świecie ludzi dorosłych oraz do pełnienia ważnych ról społecznych.
- Ściśle współdziała się z rodzicami (którzy są najlepszymi sojusznikami nauczycieli, zwłaszcza wychowawców) oraz innymi partnerami zewnętrznymi wspierającymi Szkołę w jej rozwoju.
- Ustawicznie diagnozuje się potrzeby i oczekiwania środowiska lokalnego oraz wszystkich, bezpośrednich „klientów” Szkoły.

4. Model absolwenta Zespołu Szkół.

To obywatel Europy XXI wieku, który:

- a) w swoim postępowaniu dąży do prawd,
- b) jest świadomy życiowej użyteczności zdobytej wiedzy i umiejętności przedmiotowych,
- c) posługuje się sprawnie dwoma językami obcymi,
- d) wykorzystuje najnowsze techniki multimedialne,
- e) wie, gdzie szukać pomocy w rozwiązywaniu złożonych problemów,
- f) jest otwarty na europejskie i światowe wartości kultury.

To młody obywatel, który zna historię, kulturę oraz tradycje swojego regionu i narodu.

To człowiek:

- a) umięjący rzetelnie pracować indywidualnie i w zespole,
- b) twórczo myślący,
- c) umięjący skutecznie się porozumiewać,
- d) umięjący stale się uczyć i doskonalić,
- e) umięjący planować swoją pracę i ją organizować.

To człowiek tolerancyjny, dbający o bezpieczeństwo własne i innych, aktywny, ciekawy świata, uczciwy i prawy, przestrzegający prawa, kulturalny, obowiązkowy, samodzielny, promujący zdrowy styl życia.

To człowiek wolny, zdolny do dokonywania właściwych wyborów, życzliwie nastawiony do świata i ludzi.